

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Приймальної комісії
Бердянського державного
педагогічного університету
25 травня 2024 року

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
«Комплексний іспит за фахом підготовки»

Освітній ступінь:	Магістр
Основа вступу:	освітній ступінь бакалавр або магістр (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст)
Спеціальність:	014.16 Середня освіта (Захист України)
Термін навчання:	1 рік 4 місяці

Запоріжжя – 2024

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	3
2. Зміст програми.....	4
3. Питання.....	15
4. Критерії оцінювання.....	17
5. Список рекомендованої літератури.....	18

1. Пояснювальна записка

Мета вступного фахового випробування для вступу на здобуття освітнього ступеня магістр: з'ясувати підготовленість вступника до здобуття вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» зі спеціальностей 014.16 Середня освіта (Захист України) для формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників у межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Форма фахового вступного іспиту – Усний іспит.

Усний іспит – це теоретичні завдання, виконання яких дає можливість виявити підготовленість вступника до здобуття вищої освіти.

Загальна кількість завдань – 2.

Формат проведення фахового вступного іспиту.

Фаховий вступний іспит проводиться дистанційно з використанням платформи (програмне забезпечення) для проведення відеоконференцій Zoom.

У встановлений розкладом час початку фахового вступного іспиту члени фахової атестаційної комісії розпочинають відеоконференцію, долучають до неї вступників, здійснюють автентифікацію вступників та інформують їх про правила проведення вступного іспиту та часові обмеження.

Автентифікації вступника передбачає:

– встановлення аудіо та візуального контакту зі вступником на платформі відеоконференцій;

– показ документа, що посвідчує особу (паспорт громадянина України у формі книжечки або картки, паспорт громадянина України для виїзду за кордон у тому числі Е-паспорт, Е-паспорт для виїзду за кордон, Е-документ).

На початку фахового вступного іспиту члени фахової атестаційної комісії рандомно задають 2 питання з переліку, поданому у програмі.

Вступник готує відповіді на питання і в режимі відеоконференції відповідає на них та на додаткові запитання членів фахової атестаційної комісії.

Члени фахової атестаційної комісії оцінюють відповіді вступників вищої освіти.

Результати фахового вступного іспиту оголошуються не пізніше наступного дня після його проведення шляхом розміщення відповідних відомостей на офіційному вебсайті Бердянського державного педагогічного університету bdpu.org.ua у вкладці ВСТУПНИКУ.

У разі повітряної тривоги під час складання фахового вступного іспиту, іспит призупиняється, учасники можуть пройти до укриття. Після відбою повітряної тривоги, учасники можуть продовжити складання фахового вступного іспиту.

2. Зміст програми

Зміст дисципліни «Актуальні проблеми національної безпеки та захисту України»

Поняття національної безпеки держави

Поняття національної безпеки. Об'єкти національної безпеки. Поняття загроз національній безпеці держави. Принципи забезпечення національної безпеки. Поняття «гібридна війна». Поняття «широкомасштабна війна». Основні засади державної політики, спрямованої на захист національних інтересів суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз в усіх сферах життєдіяльності. Захист та безпека держави – необхідна умова забезпечення могутності будь-якої держави.

Система національної безпеки України

Система національної безпеки України. Державні структури і недержавні організації, які функціонують в сфері національної безпеки. Види національної безпеки: воєнна, політична, міжнародна, інформаційна, економічна, енергетична, соціальна і екологічна. Система світової колективної безпеки. Національні інтереси України та загрози національній безпеці. Формати відносин Україна – НАТО та зі структурами європейської системи колективної безпеки. Перспективи вступу України в НАТО. Правові та організаційні засади національного спротиву, основи його підготовки та ведення.

Основні права та обов'язки громадян України у сфері оборони

Обороздатність держави. Основи оборони України. Права та обов'язки громадян України у сфері оборони. Стаття 65-та Конституції України: «Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком громадян України». Закон України «Про оборону України». Військовий обов'язок. Закон України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу». Відповідальність за порушення законодавства про оборону України.

Законодавство України про військову службу

Нормативно-правова база з військових питань. Законодавство України про військову службу. Конституція України. Закони України: «Про Збройні сили України», «Про оборону України», «Про альтернативну (невійськову) службу», «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про

мобілізаційну підготовку та мобілізацію», «Про національну безпеку України», «Про порядок направлення підрозділів Збройних сил України до інших держав», «Про правовий режим воєнного стану». Закони України «Про Військову службу правопорядку у ЗСУ», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист».

Поняття про військові статuti

Статuti ЗСУ — зведення законів військової служби. Загальновійськові статuti: Статут внутрішньої служби ЗСУ; Дисциплінарний статут ЗСУ; Статут гарнізонної та вартової служб ЗСУ; Стrojовий статут ЗСУ. Бойовий статут Сухопутних військ ЗСУ. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ ЗСУ. Бойові статuti країн-членів НАТО. Військові звання і знаки розрізнення.

Національні інтереси України та загрози національній безпеці. Воєнна доктрина України.

Структура воєнної організації держави та її керівництво. Національні інтереси України та загрози національній безпеці. Воєнна доктрина України. Воєнний конфлікт. Збройний конфлікт. Локальні війни. Сили безпеки. Сили оборони. Актуальні воєнні загрози для України. Цілі та основні завдання воєнної політики. Міжнародне військове співробітництво та участь збройних формувань.

Збройні сили України та інші військові формування.

Збройні сили України (ЗСУ). Генеральний штаб Збройних сил України. Ставка Верховного Головнокомандувача. Сухопутні війська. Повітряні сили. Військово-Морські сили. Десантно-штурмові війська. Сили спеціальних операцій. Сили територіальної оборони. Війська зв'язку та кібербезпеки. Сили логістики. Сили підтримки призначені для оперативного забезпечення військ. Медичні сили. Військова служба правопорядку. Інші військові формування в Україні (Національна гвардія України; Державна прикордонна служба України; Служба безпеки України (СБУ); Служба зовнішньої розвідки України; Управління державної охорони України). Військова присяга і військова символіка України.

Військова дисципліна. Обов'язки та відповідальність військовослужбовців

Військова дисципліна, її суть і значення. Дисциплінарний статут Збройних Сил України – основний державний правовий акт, який регламентує військову дисципліну. Чим досягається військова дисципліна. Обов'язки військовослужбовців щодо її дотримання. Види заохочень та дисциплінарних стягнень. Права командирів щодо їх застосування.

Основи міжнародного гуманітарного права

Поняття міжнародного гуманітарного права(МГП). Об'єктивна необхідність врегулювання ведення бойових дій за допомогою міжнародного гуманітарного права. Особливості ведення воєнних дій з урахуванням норм МГП. Заборонені засоби та методи ведення воєнних дій. Правила застосування норм МГП щодо розпізнавання осіб та об'єктів. Міжнародний правовий захист жертв війни та цивільних об'єктів. Захист дітей та жінок в МГП. Запобігання порушенню норм МГП. Женевські Конвенції 1949 року і Додаткові протоколи до них 1977 року – основні нормативно-правові акти МГП.

Нормативно-правова база цивільного захисту та надзвичайні ситуації мирного та воєнного часу

Єдина державна система цивільного захисту та її складові. Законодавче та нормативно-правове забезпечення. Кодекс цивільного захисту України. Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Загальні ознаки надзвичайних ситуацій. Джерела небезпечних ситуацій у воєнний час. Бойові властивості та вражаюча дія зброї масового ураження, хімічної, біологічної та запальної зброї. Надзвичайні ситуації, які характерні для регіону, їх наслідки для життєдіяльності населення та суб'єктів господарювання. Потенційно небезпечні об'єкти міста (району).

Основи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації. Основні способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях

Основні принципи щодо захисту населення. Підготовка на випадок виникнення надзвичайних ситуацій. Вживальницький запас. Вміст та складання тривожної валізи на випадок термінової евакуації або переходу до захисних споруд. Види, місцезнаходження, обладнання укриттів, сховищ, бомбосховищ. Інформування населення про наявну обстановку. Засоби індивідуального та колективного захисту. Медичний, радіаційний та хімічний захист, евакуація населення з небезпечних районів. Способи визначення рівня ураження навколишнього середовища, продуктів харчування та води радіоактивними, отруйними, сильнодіючими отруйними речовинами та біологічними препаратами. Порядок дій під час

артилерійського обстрілу, у натовпі, у разі виявленні підозрілого предмету, виходу із зони бойових дій. Види терористичних проявів та способи дій терористів. Дії в разі терористичного акту, перестрілки, захоплення транспорту.

Попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів

Поняття «протимінна діяльність». Вплив мін та вибухонебезпечних предметів (ВНП) на людину, сім'ю та суспільство. Протимінна діяльність та її складові. Міжнародні стандарти (міжнародні Конвенції щодо зменшення загрози для мирного населення від мін та ВНП) та нормативно-правова база протимінної діяльності в Україні. Закон України «Про протимінну діяльність в Україні» 2019 р. Ознаки небезпечних територій (районів) та їх системи позначення (маркування). Розрізнення небезпечних територій за їхніми ознаками.

Ліквідація наслідків надзвичайної ситуації

Характеристика зон стихійного лиха (ураганів, затоплень, пожеж, хімічного, радіаційного та бактеріологічного зараження тощо). Сутність, зміст і послідовність виконання рятувальних та інших невідкладних робіт. Заходи забезпечення рятувальних та інших невідкладних робіт. Заходи безпеки при проведенні рятувальних робіт. Розшук уражених у завалах, а також в будинках, які пошкоджені і горять. Способи рятування людей з-під завалів, з верхніх поверхів напівзруйнованих будівель з використанням табельних і підручних засобів. Рятування людей із завалених і пошкоджених захисних споруд.

Екологічна безпека України

Поняття та зміст екологічної безпеки. Види загроз національній безпеці України в екологічній сфері. Положення про екологічну безпеку Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища». Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту України Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Інформаційна безпека України

Поняття та зміст інформаційної безпеки. Характеристика загроз інформаційній безпеці України. Три рівня забезпечення інформаційної безпеки: рівень особи, суспільний рівень, державний рівень. Концепція державної інформаційної політики. Забезпечення національної безпеки в інформаційній сфері. Діяльність Міжвідомчої комісії з питань інформаційної політики та інформаційної безпеки України.

Зміст дисципліни «Актуальні аспекти загальновійськової підготовки»

Фізична підготовка військовослужбовців: базовий курс

Специфічні принципи тренувань військових. Методи навчання та методики тренувань. Формування навичок правильного використання свого опорного апарату. Закони безпечних рухів. Класифікація функціональних рухів. Техніка бігу. Програмування тренувального заняття. Фізична грамотність солдата. Вправи з вагою власного тіла. Вправи на мобільність та розтягнення. Тестування фізичної підготовки військових.

Вогнева підготовка як один із видів бойової підготовки, її зміст і значення

Вогнева підготовка та заходи безпеки. Матеріальна частина стрілецької зброї. Догляд за зброєю. Прийоми та правила стрільби з автомата та кулемета. Правила стрільби по нерухомих цілях. Матеріальна частина ручних гранат, прийоми та правила їх метання. Призначення та бойові властивості ручного протитанкового гранатомета. Внутрішня та зовнішня балістика.

Тактична підготовка військовослужбовця

Основи загальновійськового бою. Основи оборони. Обов'язки солдата в бою. Дії солдата в бою. Основи наступу. Бойовий порядок механізованого відділення, що наступає в цілому порядку. Основні задачі відділення у наступі. Бойове використання відділення при виконанні різних бойових задач. Види бойового забезпечення та його задачі. Тактичне маскування. Інженерне забезпечення.

Основи військової топографії

Суть орієнтування на місцевості. Визначення сторін горизонту за компасом, годинником та сонцем, зірками, місцевими предметами. Азимут магнітний і його визначення. Визначення магнітного прямого та зворотного азимутів і напрямку руху за азимутом. Вихід до відправної точки. Складання опису місцевості. Умовні топографічні знаки. Способи визначення відстаней на місцевості. Спосіб горизонталей як основний спосіб зображення рельєфу натопографічних картах. Система прямокутних та географічних координат. Визначення абсолютних і відносних висот за топографічною мапою. Визначення зон видимості. Правила користування навігатором.

Зміст дисципліни «Актуальні аспекти тактичної медицини»

Домедична допомога. Базова підтримка життя.

Рятувальний ланцюжок при раптовій зупинці серця. Алгоритм дій. Основні правила та порядок проведення реанімації. Звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів – западання язика, нижньої щелепи, слизу, води тощо – та відкриття верхніх дихальних шляхів (підняти підборіддя та висунути нижню щелепу). Штучне дихання (вентиляція легенів) – його різновиди, методика та техніка проведення штучної вентиляції легенів. Непрямий масаж серця, як спосіб відновлення діяльності серцево-судинної системи, методика його виконання. Застосування автоматичного зовнішнього дефібрилятора. Техніка проведення реанімаційних заходів одним та двома рятувальниками.

Надання домедичної допомоги при кровотечах

Види кровотеч. Неконтрольована кровотеча як найбільш поширена причина серед попереджувальних смертей після травматичного ушкодження. Алгоритм дій при кровотечі. Техніка застосування прямого тиску на рану. Техніка накладання турнікета на верхні та нижні кінцівки. Техніка тампонування рани. Техніка накладання давлячої пов'язки. Техніка накладання пов'язок на голову, передпліччя, ліктьовий та плечовий суглоби, колінний та гомілковостопний суглоби. Техніка виносу поранених.

Надання допомоги пораненим в умовах бойових дій

Причини попереджуваних смертей при бойовій травмі. Етапи надання домедичної допомоги. Надання допомоги на етапі під вогнем (CUF, Care Under Fire). План дій на етапі під вогнем. Техніка виносу пораненого з небезпечної зони. Ознаки життєзагрозової зовнішньої кровотечі. Застосування турнікетів для кінцівок. Само- і взаємодопомога. Надання домедичної допомоги в зоні тактичних умов (TFC, Tactical Field Care). Послідовність дій за алгоритмом «MARCH». Загальні причини зміни стану свідомості. Вміст та умови використання засобів аптечки військової індивідуальної типу NATO/IFAK. Зупинка кровотеч, що загрожують життю. Принцип тампонування ран. Використання рекомендованих гемостатичних засобів. Використання компресійної пов'язки. Прямий тиск на рану. Відновлення та забезпечення прохідності дихальних шляхів. Виведення нижньої щелепи. Безпечне введення носового повітроводу. Визначення показань до проведення екстреного відновлення прохідності дихальних шляхів з допомогою хірургічного втручання. Проникаючі поранення грудей. Огляд грудної клітки. Використання герметизуючих наклейок. Поранення легень. Напружений пневмоторакс. Повний огляд пораненого, зупинка всіх

інших видів зовнішніх кровотеч. Тактично значущі ознаки шоку в поранених. Надання домедичної допомоги при переломах, опіках, відмороженнях, проникаючому пораненні ока. Накладання шин. Загальновійськовий набір пігулок. Попередження гіпотермії та виявлення ознак черепно-мозкової травми. Підготовка до евакуації. Документація.

Зміст дисципліни «Історія міжнародних відносин»

Міжнародні відносини в роки Першої світової війни (1914-1918 рр.)

Причини і характер Першої світової війни, співвідношення сил між головними державами і блоками. Виникнення військово-політичних союзів (Троїстий союз та Антанта) та погіршення міжнародної ситуації напочатку ХХ століття. Вбивство в Сараєво та криза в липні 1914 року як причина початку Першої світової війни. Утворення Четверного союзу та завершення формування двох ворожих таборів. Капітуляція та вихід із війни німецьких союзників. Завершення світової війни. 14 пунктів Вудро Вільсона. Версальський договір. Перша у світі спроба запобігти війні (Ліга Націй).

Міжнародні відносини між двома світовими війнами

Створення Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних договорів. Міжнародні відносини 1933-1939 рр. Зростаюча загроза нової війни. Співвідношення сил на міжнародній арені після закінчення Першої світової війни. Паризька мирна конференція, її основні проблеми, її перебіг та завершення. Вашингтонська конференція та її рішення. Уподобання та суперечності Версальсько-Вашингтонської системи. Міжнародне значення Генуезької (19 травня 1922 року) та Гаазької (червень-липень 1922 року) конференцій. Конференція в Локарно (жовтень 1925 року), її міжнародне значення. Плани Дауеса та Юнга: зміст та напрямок. Пакт Бріана-Келлога, та його значення. Прихід до влади в Німеччині Адольфа Гітлера. Плани зовнішньої політики Німеччини та їх реалізація. Мюнхенська змова та її наслідки. Англо-франко-радянські переговори влітку 1939 року та їх крах. Пакт Молотова-Ріббентропа 23 серпня 1939 року. Початок Другої світової війни.

Міжнародні відносини під час Другої світової війни (1939-1945 рр.)

Співвідношення сил напередодні війни, її характер, періодизація. Напад нацистської Німеччини на Польщу. Введення радянських військ на територію Польщі. Міжнародне значення включення до складу СРСР Західної України та Західної Білорусії, Прибалтики та Північної Буковини. Вторгнення Німеччини до СРСР. Формування антигітлерівської коаліції.

Питання повоєнної системи в Європі на міжнародних конференціях учасників антигітлерівської коаліції (Тегеран, Ялта, Потсдам). Висновки та підсумки Другої світової війни. Створення та організаційна структура ООН.

Міжнародні відносини в період після закінчення Другої світової війни та до початку 80-х років XX століття.

Нова розстановка сил на світовій арені. “Холодна війна” та її етапи. Створення військових частин. Блокове протистояння (НАТО та Блок Варшавського договору). Міжнародні результати світової системи соціалізму у другій половині 1940-1960-х рр. Локальні конфлікти після Другої світової війни та їх результати та вплив на міжнародну ситуацію (Корея, Карибська криза, В’єтнам). Деколонізація та утворення нових незалежних держав. Процес зняття міжнародної напруги. Гельсінська угода 1975 року (Створення НБСЄ). Погіршення міжнародних відносин. Міжнародні відносини удругій половині 70-х — на початку 80-х років. Конфлікт у Афганістані. Позитивні зміни та тенденції розвитку міжнародних відносин у період “перебудови” в СРСР. Політика роззброєння.

Кінець “холодної війни” та нові параметри міжнародної та європейської безпеки

Остаточне завершення “холодної війни” та крах біполярного світу. Монопольний світ, його переваги та недоліки для розвитку людства. Загальне бачення нових обрисів системи міжнародної та європейської безпеки на межі 80-х — 90-х років XX століття. Основні інституції та місії ОБСЄ: сутність, структура та вплив нп сучасні міжнародні відносини. Трансформація НАТО в контексті геополітичних змін у Центральній та Східній Європі. Розчирення Північноатлантичного альянсу на Схід. Договір про утворення Європейського Союзу 1992 року (Маастрихтська угода). Самміт ОБСЄ в Стамбулі 1999 року. Прийняття Хартії Європейської безпеки. Вплив розпаду СРСР на зовнішню політику світового співтовариства. Передумови для поглиблення процесу роззброєння. Україна в процесі ядерного роззброєння.

Сучасна система міжнародних відносин. Глобалізація міжнародних відносин

Природа та закономірності сучасних міжнародних відносин. Формування нової системи міжнародних відносин. Нова політична карта світу. Глобальна демократична хвиля. Глобальний економічний механізм. Нові варіанти військової безпеки. Космополізація світової політики. Політико-правовий режим сучасних міжнародних відносин. Глобальні проблеми та нові виклики

наприкінці ХХ – початку ХХІ століття. Основні причини появи глобальних проблем та шляхи їх подолання. Сучасна дипломатія як засіб регулювання міжнародних відносин. Поняття, характер та сутність сучасних систем глобальних трансформацій. Глобальні та регіональні зміни у міжнародних відносинах. Сучасні концепції міжнародної безпеки.

Перспективи розвитку міжнародних відносин у ХХІ ст.

Основні результати розвитку міжнародних відносин напочатку ХХІ століття. Формування нової структури світу. Перспективи розвитку глобальної системи міжнародних відносин. Різні проєкти майбутнього світового порядку. “Однополюсний”, “багатополюсний”, “пост-міжнародний”, “трирівневий” (військовий, економічний, транснаціональний рівень) світ. Глобальні проблеми сучасності. Антиглобалісти проти глобалістів: “за” і “проти”. Зовнішньополітичний вибір України на ХХІ століття.

Історія розвитку українського війська у міжнародному контексті

Додержавний давньослов'янський період або Слов'янське військо – (III – IX ст.н.е.). Історія українського війська періоду Київської Русі. Історія українського війська періоду козаччини. Козацькі походи. Українські військові формування та участь українців у військових подіях ХХ століття. ЗСУ незалежної України до 2014 року. Нова українська армія: від 2014 до сьогодні; повномасштабне російське вторгнення 2022; видатні українські військові діячі.

Зміст дисципліни «Педагогіка профільної та вищої школи»

Законодавство України про освіту

Закон України «Про освіту». Закон України «Про повну загальну середню освіту». Закон України «Про вищу освіту». Закон України «Про позашкільну освіту». Закон України «Про професійно-технічну освіту». Закон України «Про фахову передвищу освіту». Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність".

Основні риси освіти ХХІ ст.

Глобалізація. Інтернаціоналізація. Демократизація. Доступність. Суспільство знань. Відкрита освіта. Дуальна освіта. Третинна освіта. Інтеграція ІКТ в освітній процес. Он-лайн(дистанційна) освіта.

Змішана (синхронно-асинхронна форма освіти). Ідея неперервної освіти. Академічна доброчесність.

Реформи та трансформації освіти в Україні

Модернізація. Трансформація. Децентралізація в управлінні освітою. Профільна школа. Основні принципи Нової Української Школи (НУШ). Оновлення змісту освіти в умовах реформування школи. Реформа вищої освіти в Україні. Автономія закладів вищої освіти. Індивідуальні освітні траєкторії.

Основи сучасної профільної освіти

Поняття профільної освіти. Історія, поняття, цілі та принципи профільного навчання. Зміст і структура сучасної профільної освіти (10-11(12) класи). Здобувач профільної освіти як суб'єкт учіння. Готовність учителя до роботи в умовах профільного навчання. Оцінка ефективності організації профільного навчання. Індикатори якості. Технології навчання у профільній школі.

Компетентність, компетенції та професіограма фахівця

Поняття «компетентність», «компетенція». Загальні компетентності. Предметні компетентності. Чотири основні компоненти в структурі компетентності за Дж. Равеном: когнітивний, афективний, вольовий, навички (досвід). Професіограма та її складові. Підходи до змісту та структури професіограми фахівця. Вимоги до професіограми фахівця.

Академічна мобільність студентів та викладачів університетів

Поняття «академічна мобільність». Цілі академічної мобільності. Завдання учасників академічної мобільності. Форми академічної мобільності. Розглянути на прикладі «Положення про академічну мобільність студентів закладу вищої освіти». Найбільш популярні в Україні програми з обміну студентами і науковцями. Програма від Європейського Союзу ERASMUS +.

Кваліфікаційна характеристика вчителя

Поняття кваліфікаційна характеристика вчителя. Посадові обов'язки вчителя. Додаткові обов'язки вчителя у випадку виконання обов'язків завідувача кабінету та класного керівника. Права вчителя. Кваліфікаційні вимоги до категорій вчителя. Загальні вимоги до кваліфікаційних категорій та педагогічних звань вчителя. Педагогічні звання.

Організація самоосвіти вчителя

Мета самоосвіти; основні вимоги до самоосвіти вчителя; самоосвітня діяльність; напрямки самоосвіти; методи самоосвіти; плани індивідуальної самостійної роботи; основні етапи мотивації професійного самовдосконалення вчителя; критерії оцінювання самоосвіти; форми представлення результату самоосвіти.

Мета та завдання національного виховання

Поняття мети виховання. Фактори, які впливають на визначення мети виховання. Сучасне звучання головної мети виховання. Мета виховання у контексті державних документів про освіту і виховання. Завдання основних напрямів всебічного розвитку особистості. Завдання розумового, морального, естетичного, трудового, фізичного виховання. Зарубіжна педагогіка про мету виховання (неопозитивізму, прагматизму, екзистенціалізму, гуманістична). Методика національно-патріотичного виховання молоді.

Зміст освіти в національній школі

Поняття змісту освіти. Компоненти змісту освіти: знання про природу, суспільство, мислення, техніку, способи діяльності; досвід здійснення відомих способів діяльності (уміння та навички особистості); досвід творчої діяльності; досвід ціннісного ставлення до навколишнього світу. Історичний характер змісту освіти. Теорії формування змісту освіти. Сучасні вимоги до відбору змісту освіти. Державний стандарт загальної середньої освіти. Нормативні документи змісту освіти: навчальний план (базовий, типовий, робочий), навчальні програми, підручники і навчальні посібники. Зміст освіти зарубіжної школи.

3. Питання

1. Поняття національної безпеки держави
2. Система національної безпеки України
3. Основні права та обов'язки громадян України у сфері оборони
4. Законодавство України про військову службу
5. Поняття про військові статuti
6. Національні інтереси України та загрози національній безпеці. Воєнна доктрина України.
7. Збройні сили України та інші військові формування.
8. Військова дисципліна. Обов'язки та відповідальність військовослужбовців
9. Основи міжнародного гуманітарного права
10. Нормативно-правова база цивільного захисту та надзвичайні ситуації мирного та воєнного часу
11. Основи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації. Основні способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях
12. Попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів
13. Ліквідація наслідків надзвичайної ситуації
14. Екологічна безпека України
15. Інформаційна безпека України
16. Фізична підготовка військовослужбовців: базовий курс
17. Вогнева підготовка як один із видів бойової підготовки, її зміст і значення
18. Тактична підготовка військовослужбовця
19. Основи військової топографії
20. Домедична допомога. Базова підтримка життя
21. Надання домедичної допомоги при кровотечах
22. Надання допомоги пораненим в умовах бойових дій
23. Міжнародні відносини в роки Першої світової війни (1914-1918 рр.)
24. Міжнародні відносини між двома світовими війнами
25. Міжнародні відносини під час Другої світової війни (1939-1945 рр.)
26. Міжнародні відносини в період після закінчення Другої світової війни та до початку 80-х років ХХ століття
27. Кінець “холодної війни” та нові параметри міжнародної та європейської безпеки
28. Сучасна система міжнародних відносин. Глобалізація міжнародних відносин
29. Перспективи розвитку міжнародних відносин у ХХІ ст.

30. Історія розвитку українського війська у міжнародному контексті
31. Законодавство України про освіту
32. Основні риси освіти ХХІ ст.
33. Реформи та трансформації освіти в Україні
34. Основи сучасної профільної освіти
35. Компетентність, компетенції та професіограма фахівця
36. Академічна мобільність студентів та викладачів університетів
37. Кваліфікаційна характеристика вчителя
38. Організація самоосвіти вчителя
39. Мета та завдання національного виховання
40. Зміст освіти в національній школі.

4. Критерії оцінювання

Фаховий вступний іспит для осіб, які претендують на зарахування за ступенем магістра, оцінюється за 200-бальною шкалою :

–190-200 балів – вступник виявляє особливі здібності, вміє самостійно здобувати знання, знаходити та опрацювати необхідний матеріал, використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументувати відповіді, самостійно розкривати власні обдарування і нахили;

–180-189 балів – вступник вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

–160-179 балів – вступник вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

–140-159 балів – вступник відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; виправляє помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

–120-139 балів – вступник володіє теоретичним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей вступника відповідає мінімальним критеріям);

–100-119 балів – вступник володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину теоретичного матеріалу (до 20 %);

–0-99 балів – вступник володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

До участі у конкурсному відборі не допускається вступник, який продемонстрував незнання значної частини програмного матеріалу, допускав суттєві помилки при визначенні понять і отримав 0-99 балів.

5.Список рекомендованої літератури

Основна література

Підручники та посібники

1. Васійчук В.О. Основи цивільного захисту: навчальний посібник / В.О. Васійчук, В.Є. Гончарук, С.І. Качан, С.М. Мохняк. Львів, Видавництво Львівської політехніки, 2010. 384 с.
2. Вішняков В.В. Тактика: підручник / В.В. Вішняков, Г.А. Дробаха, А.А. Каленський, Є.Б. Смірнов. Київ: Вид. поліграф. центр Київський університет, 2008. 735 с.
3. Вогнева підготовка. Навчальний посібник (з методичними рекомендаціями). Режим доступу: www.mil.univ.kiev.ua/files/47_1731003871.pdf.
4. Глобальна та національна безпека: підручник / авт. кол. В.І. Абрамов, Г.П. Ситник, В.Ф. Смолянчук; за заг. ред. Г.П. Ситника. Київ: НАДУ, 2016. 784 с.
5. Історія міжнародних відносин : підручник / І.В. Алексеєнко, А.Х. Маргулов, І.А. Єремєєва, М.В. Несправа. Дніпро : ДДУВС, 2020. 228 с.
6. Захист Вітчизни (рівень стандарту) : підручник для 10 кл. закл. заг. сер. осв. / С.Хараху, В.Павлов, І.Дзюба, Є.Саганчі. Львів: Світ, 2018. 216 с.
7. Захист Вітчизни : (рівень стандарту) : підручник для 10 кл. закл. загальн. серед. освіти / М.Р. Гнатюк. Київ : Генеза, 2018. 192 с.
8. Захист Вітчизни. Основи медичних знань : підручник для 10 класу ЗЗСО. Рівень стандарту. / Гудима А., Пашко К., Гарасимів І., Фука М. Тернопіль : Астон, 2018. 192 с.
9. Захист Вітчизни. Основи медичних знань : підручник для 11 класу ЗЗСО. Рівень стандарту. Гудима А., Пашко К., Гарасимів І., Фука М. Тернопіль : Астон, 2019. 240 с.
10. Захист Вітчизни: підручник для 10 класу ЗЗСО. Рівень стандарту. / Гарасимів І., Пашко К., Фука М., Щирба Ю., Гудима А. Тернопіль : Астон, 2018. 256 с.
11. Захист Вітчизни: підручник для 11 класу ЗЗСО. Рівень стандарту. / Гудима А., Пашко К., Гарасимів І., Фука М., Щирба Ю. Тернопіль : Астон, 2019. 256 с.
12. Захист України: підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Профільний рівень. / М.М. Фука, І.М. Гарасимів, Ю.Ю. Свідерський, К.О. Пашко, Н.Ю. Свідерська. Тернопіль : Астон, 2022. 328 с.

13. Ліпкан В.А. Національна безпека України: Навчальний посібник. друге видання. Київ: КНТ, 2009. 576 с.
14. Ліпкан В.А., Максименко Ю.Є. та ін. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції: Навчальний посібник. К.: КНТ, 2006. 280 с.
15. Мирошниченко В.О. Освітнє право у схемах та таблицях: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 145 с.
16. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З.В. Рябова, І.І. Драч, Н.О. Приходькіна, Н.В. Любченко та ін.; Ун-т менедж. освіти НАПН України. Київ, 2017. 316 с.
17. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навчальний посібник / В.А. Гладуш, Г. І. Лисенко Д., 2014. 416 с.
18. Педагогіка профільної школи: навчальний посібник / Коберник О.М. Умань : ВПЦ Візаві, 2016. 284 с.
19. Ситник Г.П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади): Підручник. Київ: НАДУ, 2011. 730 с.
20. Цехмістрова Г. С. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. для студентів магістратури вищих навчальних закладів / Г.С. Цехмістрова, І.М. Кравченко. Київ, 2014. 328 с.

Додаткова література

1. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ ЗСУ. Частина III. Взвод, відділення, екіпаж. Київ, 2016
2. Бойовий статут Сухопутних військ ЗСУ. Ч. II. (батальйон, рота). Київ, 2016. 368 с.
3. Бондар В. І. Дидактика : підруч. для студ. вищих пед. навч. закл. Київ: Либідь, 2005. 264 с.
4. Вивчаючи міжнародне гуманітарне право : навчально-методичний посібник. Друге видання / О.Войтенко, М.Єлігулашвілі, О.Козорог, Т.Короткий, В.Потапова, О.Стокоз, Н.Хендель; за ред. радника президента Товариства Червоного Хреста України з міжнародного гуманітарного права, к.ю.н. Т.Короткого. – Київ, УГСПЛ; Одеса : Фенікс, 2021. – 268 с.
URL:https://www.helsinki.org.ua/wp-content/uploads/2021/09/MGP_4_3.pdf
5. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: Вибр. наук. праці. – Київ : НІСД, 2016. 528 с.
6. Всесвітня історія / під редакцією Я.М. Бердичевського, Т.В. Ладиченко. Запоріжжя, 2008.

7. Головченко В.І. Дипломатична історія України (1923–1993 роки): навч. посіб. / В. Головченко, В. Матвієнко. – К. : ВПЦ 'Київський ун-т, 2012. – 239 с.
8. Гончаренко В.Д. Історія держави і права України: [підручник.] / В.Д. Гончаренко. – К.: Атіка, 2013. – 704 с.
9. Грицак Я. Й. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ-ХХ століття: навч. посібник / Я. Й. Грицак. – 2.вид. – К.: Генеза, 2000. – 356 с.
10. Данільян О.Г., Дзьобань О.П., Панов М.І. Національна безпека України: структура та напрямки реалізації: Навч. посіб. — Х.: Фоліо, 2002. — 285 с.
11. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
12. Історія України / В. Ф. Верстюк, О. В. Гарань, О. І. Гуржій та ін., під ред. В. А. Смолія. Київ, Альтернативи, 1997. — 416 с.
13. Історія українських політичних партій: Кінець ХІХ - 1917 р. Хрестоматія / Упорядник Б. І. Корольов, І. С. Михальський. - К: Вид. Європейського університету, 2003. - 561 с.
14. Історія українського війська.-Львів, 2002.
15. Історія українського козацтва: нариси у 2-х т. / Редкол. В. А. Смолій та ін. - К: Вид. дім Києво-Могилянської академії, Т. 1. 2007. - 799 с.
16. Історія українського козацтва: нариси у 2-х т. / Редкол. В. А. Смолій та ін. - К: Вид. дім Києво-Могилянської академії, Т. 2. 2007. - 723 с.
17. Качинський А.Б. Екологічна безпека України: системний аналіз перспектив покращення / А. Б. Качинський. Київ: НІСД, 2001. 312 с. (Сер. «Екологічна безпека»; Вип. 5).
18. Коваль М.В., Кульчицький С.В., Курносів Ю.О. Історія України. Київ, 1996
19. Ліпкан В.А. Безпекознавство: Навчальний посібник. Київ: Вид-во Європ. ун-та, 2003. 208 с.
20. Міжнародне гуманітарне право. Загальний курс / Мельцер Нільс. Підручник. Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ). URL: https://blogs.icrc.org/ua/wp-content/uploads/sites/98/2021/05/4231_154-.pdf
21. Нижник Н.Р., Ситник Г.П., Білоус В.Т. Національна безпека України (методологічні аспекти, стан і тенденції розвитку) : Навч. посіб. для вищих навч. закладів / Українська Академія держ. управління при Президенті України; Академія держ. податкової служби України. Київ : Преса України, 2000. 304 с.

22. Оцінка радіаційної хімічної обстановки: навчальний посібник / за ред. проф. О. Є. Левченка. Київ: СПД Чалчинська Н. В. 2015. 256 с.
23. Пасічник М.С. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи : [навч. посіб.] / М.С. Пасічник. – К.: Знання, 2006. – 735 с.
24. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О. Ф. Євсюков; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків, 2021. 264 с.
25. Поле битви – Україна. Від «володарів степу» до «кіборгів». Воєнна історія України від давнини до сьогодення / Упоряд. К. Галушко – Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. – 352 с.
26. Проблеми національної та міжнародної безпеки України: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 27 квітня 2007р.) / Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К.: Текст, 2007. (Серія: Національна і міжнародна безпека).
27. Реєнт О. Велика війна 1914–1918 рр. і Україна. У 2-х кн. – Кн. 1: Історичні нариси / О. Реєнт. – К.: ТОВ Видавництво “КЛІО”, 2014. – 784 с.
28. Семенюк С. Історія українського народу / С. Семенюк — Львів: Априорі, 2010 — 608 с.
29. Старша профільна школа: кроки до становлення. Методичні рекомендації. / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. Київ, 2019. 52 с.
30. Статути Збройних сил України: збірник законів: чинне законодавство зі змінами та доповненнями (офіційний текст). Київ, 2016. 424 с.
31. Тактична підготовка солдата, механізованого відділення і взводу / С.В. Мірошников, А.А. Каленський, С.А. Шворов, А.Б. Сморгчов, В.А. Присяжнюк. Київ, 2008 року. Режим доступу: chito.in.ua/ministerstvo-oboroni-ukrayini-vijsekovij-institutkiyvsekego-v2.html.
32. Технології профільного навчання : кол. монографія / [авт. кол.: Г.О. Васьківська, С.В. Косянчук, В.І. Кизенко, О.В. Барановська, Л.В. Шелестова, О.П. Кравчук]; за наук. ред. д-ра пед. наук, проф. Г.О. Васьківської]. Київ: Педагогічна думка, 2020. 304 с.
33. Україна: політична історія. ХХ – початок ХХІ століття / В. Баран [та ін.]; ред. В. А. Смолій, Ю. А. Левенець. – К.: Парламентське видавництво, 2007. – 1028 с.
34. Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / Н.П. Барановська [та ін.]; відп. ред. В.М. Литвин. – К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2001. – 703 с.
35. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : навч. посібник. 2-ге вид., доп. Київ: Академвидав, 2010. 456 с. (Серія «Альма-матер»).

36. Шаповал Ю. Україна ХХ ст.: Особи та події в контексті важкої історії. Київ : Генеза, 2001. 560 с.
37. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Київ : Знання-Прес, 2002. 295 с.
38. Шкільник М. Україна у боротьбі за державність в 1917– 1921 рр. : спомини і роздуми. Київ : Кліо, 2016. 512 с.